

IPM 9/1993
Rudolf A

Végignéve a listát, hogy hol járt eddig a világban Jacek Palkiewicz, az ember egy hatalmas, izmos férfit képzel maga elé. A valóság ennél egyszerűbb: egy átlagos külső, kislíus mosolya mögött ott az örökös kíváncsiság, a megismerés vágya.

Nemrég jött meg Kambodzsából – ahol az ENSZ kék sisakos katonáiról készített riportot –, s kéremnek engedve saját lakásában beszélgetünk.

Linda asszony vezet fel férje dolgozószobájába, aki nemrég tért vissza Kambodzsából. A falakon afrikai maszkok, keleti tárgyak. A polcokon egzotikus szobrocskák, ezüst elefántok, törzsi ékszerek. Megannyi út tanúi, emlékezetes expedíciók ajándékai. Hosszú órákig lehetne bámulni őket, de szorít az idő. Jacek az íróasztala mögött már negyedik kávéját iszogatja.

Mielőtt újságíró lett volna, sokféle munkával kereste a kenyerét. Volt tengerész, gyémántkereső, vitorlázó repülő pilóta, fekete öves karatemester.

Egy olaszországi lengyel. Kutató, hajós, újságíró és író; Európában az első „Túlélési iskola” megalapítója.

Palkiewicz expedíciói:

- 1971. – Indonézia, Fülöp-szigetek
- 1972. – Szahara
- 1973. – Yukon (Kanada)
- 1974. – Transz-Szahara
- 1975. – Atlanti-óceán, egyedül
- 1976. – Póllónia
- 1977. – Amazónia
- 1978. – Egyenlítől Afrika
- 1979. – Szibéria
- 1980. – Délkelet-Ázsia
- 1981. – Karib-tenger
- 1982. – Vietnam
- 1983. – Transz-Afrika
- 1984. – Szahara, Amazónia
- 1985. – Andamane-szigetek, Szahara
- 1986. – Borneo, Amazónia
- 1987. – Annapurna, Szahara
- 1988. – A Biebrza-mocsarak (Lengyelország)
- 1989. – Az Északi-sarkvidék (Szibéria)
– Csukotka
– Kara-kum Sivatag
- 1990. – Szibéria trojkával
– Namib-sivatag

1975-ben 44 nap alatt egyedül áthajózta az Atlanti-óceánt Dakartól Georgetownig; rádió, szextáns és szélkormány nélkül, egy alig öt méter hosszú, dióhéjnyi vitorlason.

Az író Vittorio G. Rossi így írt egyszer róla: „A kaland íze olyan természetes számára, mint hogy van orra és szeme. Tengeren és szárazföldön egyaránt maradandót alkotott. Kemény, mert tud harcolni, és szembeszállni bármely akadállyal, de nem fél bevalani azt sem, hogy a félelem és fájdalom is a társai az életben.”

Számára nincsenek problémák: mindent átgondol előre, semmi sincs a véletlenre bízva. Kaland? Igen, de megtervezve, bekalkulálva a rizikót is. Így indul minden útjára, s a felkészülésre szánt idő ellenére soha nem bánta meg, ha elkezdett valamit. Csak azt a né-

AZ IC

1983-ban gyümölcsözteti egyedülálló tapasztalatait, mint kalandember, elsőként megalapítva Európában a Túlélési iskolát, ahol megtanítják a jelentkezőket felülkerekedni bármely kritikus helyzeten.

Ennek az iskolának a bemutatására készült a Kemény férfiak című film is, Renato Pozzetto és Enrico Montesano főszereplésével.

Ebben az iskolában az élet eltér a kinti világtól. Itt a résztvevők sátorban alszanak, s a civilizáció egyetlen jele a normális étkezés.

Spartai körülmények, a megszokott kényelem nélkül: nincs villany, rádió, TV, újság vagy telefon.

A Túlélési iskola a Nagy Kaland igazi előszobája mindazok számára, akik el akarnak távolodni a megszokott turistautak kényelmes és könnyű javaslataitól, akik az egyenlítői dzsungelről, a tűzförro sivatagokról, messzi tengerekről, a Himalája csúcsairól álmodoznak.

Megtanít, hogyan kell megszervezni egy utat, bekalkulálni a váratlan eseményeket, felmérni a saját erőnket és felismerni a személyiségünk szabta határokat. Emlékeztet arra, hogy amikor távol vagyunk otthonról, az óvatosság a legfontosabb, végül pedig segít megérteni, hogy bármely siker eléréséhez az önlegyelem elengedhetetlen.

Néhány érdekes tantárgy:

pszichológiai felkészítés: ruhatár és felszerelés összeállítása nagyobb utakra; expedíciószervezés; elsősegélynyújtás különleges helyzetekben; túlélési technikák őserdőben, sivatagban, vízben; tájékozódás; vízkeresés és -tisztítás; csomókötési formák stb.

Palkiewicznek ma már nincs ideje személyesen foglalkozni a jelentkezőkkel, ezért ezt a munkát kiképzett vezetők végzik.

Saját szavai szerint nem is hitte volna, hogy ekkora sikerre számíthat; egy hirtelen ötlettől vezérelve hozta létre az iskolát, majd maga is meglepődött a jelentkezők számán, akik között sok külföldi is volt.

A részvétel feltételei: a jó egész-

PALKIEWICZ

ség, kalandos lélek és alkalmazkodóképesség. A hatnapos kurzusok mindkét nem számára nyitottak, az alsó korhatár 17 év. Előreláthatólag lesznek tanfolyamok fiatalabbaknak is. Minden turnus vasárnap 15 órakor kezdődik, és a következő szombaton ebéd után ér véget.

(A tábor helye: Maso Casetta, megközelíthető Trentóból vagy Bassano del Grappából.)

„Annak tehát, aki expedícióra készül, vagy különleges helyekre indul, nagyon gyakran az időben való technikai felkészültség segít elkerülni a kritikus helyzeteket. A Túlélési iskola arra tanít, hogyan lehet mindig felkészültnek lenni a legrosszabbakra, és mélyebben megismerni saját magunkat a hétköznapi életben is.” Ez Jacek Palkiewicz „oktatási filozófiája”.

Amikor az általa többszörösen bejárt amazóniai őserdők várható sorsáról kérdezem, heves vitába bonyolódunk a környezetszeny-

toztatják a sörösüvegek formáját, vagy az embléma színét, akkor már nem lehet hasznosanyaggyűjtésre buzdítani a népet, hiszen a begyűjtött anyag kimegy a dívtárból.

1989-ben legelőször engedték meg a szovjet hatóságok, hogy egy „nyugati” expedíció szerveződjék, amely majd eléri az utolsó lakóhelyet Kelet-Szibériában. A harmincnapos expedíciót természetesen Jacek Palkiewicz vezette: 1300 kilométer gyalog és rénszarvas húzta szánokon egy olykor mesebeli, máskor rémálomszerű tájon.

Az átlagos hőmérséklet mínusz 40 és 50 Celsius-fok között volt, néha azonban a hőmérő higanyszála elérte a mínusz 68 fokot is. A résztvevők: hat férfi, egy nő, köztük két orosz és három olasz, Jacek Palkiewicz, két éven át ostromolta az akkor még szovjet hatóságokat, mire sikerült beszereznie az összes engedélyt abba a zónába, amely

jussanak. Az utolsó gótt hagyott faluban megfagyott kenyeret a fűrésszel vágta pár perccel előbbet.

Szibériában minden ható: hegyek és fagyógyémánt és olaj, erdő. S nyáron még ha is néha plusz 35 fokig is. Minden sárrá változhatnak a rovarok. Az tél, amit a szibériai ember szeret, hiszen minden utak jégből vannak, és is át lehet kelni.

Palkiewicz végigutazta Csehov öreg Oroszország múlt utolsó nyomait. Ezekből az élményekből a Szibéria legendájaként, melyről a Pravda írt, vannak soha nem jutottak Palkiewicz ötletei. Ma szok sem ismerjük olyképpen Szibériát, mint a emberek lassanként a útjait, mint egy folytatás epizódjait, melyek egy lágból érkeztek.”

nyezésről. Ez az a pont a beszélgetésünk során, amikor nemigen látok optimizmust megcsillanni valószínűtlenül világoskék szemében.

A folyamatot szerinte csak lassítani lehet, de az örült fogyasztási láz lassan-lassan maga alá fog gyűrni mindenkit.

Amikor minden évben megvál-

a nyugatról jött ember számára mindig tiltott része volt Szibériának.

Az emberek nyers ló- és rénszarvashúson élnek, amit sóval és borssal izesítenek. Az expedíció tagjai napi 30–60 km-t gyalogoltak, majd az éjszaka sötétjében gyűjtötték a tűzifát, darabolták a jeget, hogy ivóvízhez

1986-ban Borneóba v expedíciót, parttól part esözések idején, a leg klimában, ami létezik.

Az expedíció Samar dult, át a dzsungelen, jutottak hegyeken és

lyön, elérték Borneo legnagyobb folyóját, a Kapuast, majd végre eljutottak Pontianakba.

Először vezettek expedíciót ezen a vidéken az évnek ebben a különösen nehéz szakában: 30 nap szenvedés a világ egyik legprimitívebb helyén, 2500 kilométer a dzsungel részben még ember nem járta tájain.

Borneo az egyik legmostohább természeti viszonyokkal megáldott sarka a világnak: nagyon nehéz európai embernek megszokni az ottani klímát, számításba véve, hogy a páratartalom eléri a 93-99 százalékot.

Az egyetlen lehetséges mód a közlekedésre a csónak ezen a vidéken, ahol a teherhordó állatok ismeretlenek, s az utat csak tapírok vagy vaddisznók taposták.

Jacek így folytatja a beszámolót:

„Azt mondták indulás előtt, hogy Borneóban a lelkünket is kiköpjük! S milyen igazuk volt!

Az őserdő végtelensége miatt kicsinynek és védtelennek éreztük magunkat, de ez sem tudott megállítani. Így aztán lépésről lépésre sikerült végigjárnunk azt a hosszú, örök és végelethatalan 2500 kilométert.”

A látottak kárpótolták őket a szenvedésekért: megismerhettek egy vad, de különleges világot.

maguk mögött vásárolt, ugyanazzal ketté, mint a rönkö-

ta tázta trojkán szországot, a nait keresve, kből született című könyv, y irt: „Moszk-tottak eszébe Még mi, orolyan mélysé-nt ő. A szovjet t úgy követik tatásos regény egy másik vi-

a vezetett egy partig, a nagy legszörnyűbb zhet a világon. marindából in-en. Miután át-és rengeteg fo-

Az Ipm Olvasóinak
Jacek Pellm

– Az életben mindennek ára van: csak azt kell nézni, kész vagy-e megfizetni. Nekem ez az ár sohasem túl magas, mert tudom, hogy a túl nagy árat való fizetés a halált jelenti. Nem az igazit, a fizikait, hanem a lélek halálát! – mondja végül Palkiewicz.

Jacek kihült kávéja után nyúl, és belekortyol. Míg iszik, a falakat betöltő könyvespolcokat, s fényképeket nézegetem. Visszafordulva hozzá, megkérdem még tőle, mit szólna, ha két kamasz fia közül valamelyik követni szeretné a családi hagyományt?

– Egyelőre nincsenek ilyen terveik – mondja –, de ha egy nap szívesen jönne velem valamelyikük, nem beszélném le róla semmiképp.

KIRÁLY ANIKÓ